
Кулич М. В.,
*студентка 6 курсу, 5 групи, факультету
адвокатури Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого*

НАСИЛЬНИЦЬКА ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ

Ключові слова: насильницька злочинність, доведення до самогубства, ІТ-технології

Анотація. У тезах розглянута застосування інформаційно-телекомунікаційних мереж, у тому числі мережі Інтернет, у вчиненні насильницьких злочинів.

Ключевые слова: насильственная преступность, доведение до самоубийства, IT-технологии

Аннотация. В тезисах рассмотрено применение информационно-телекоммуникационных сетей, в том числе сети Интернет, в совершении насильственных преступлений.

Summary. The abstracts examine the use of information and telecommunication networks, including the Internet, in the commission of violent crimes.

Keywords: violent crime, driving to suicide, IT-technologies

Розвиток технічного прогресу, еволюція людства та активне використання сучасним суспільством інформаційно-телекомунікаційної соціальної мережі – Інтернет у всіх сферах повсякденного життя потягло за собою появу нових форм правопорушень з використанням соціальних мереж, зокрема такого деструктивного явища в Інтернет-просторі як кібербулінг (кіберзалякування) та його крайньої форми – кібербулліциду, які пов'язані з протиправним впливом, що чиниться на неповнолітніх осіб дорослими підбурювачами і спрямований на вчинення самогубства та поширення – суїцидальної ідеології та відповідного контенту.

У вітчизняній кримінології насильницьку злочинність прийнято ототожнювати з системою злочинів проти особистості. Насильницька злочинність проти життя і здоров'я – це сукупність умисних посягань, спрямованих на втручання у фізичну і психічну цілісність жертви злочину з метою заподіяння їй смерті або тілесного ушкодження [1, с. 199]. В основі насильницьких злочинів ле-

жить мотивація до заподіяння фізичної і психічної шкоди іншим людям, а способом їх вчинення виступає протиправний вплив на тіло, внутрішні органи і психіку жертви [2, с. 17].

Традиційно використання технологій прийнято пов'язувати з корисливими злочинами, коли винні головним чином націлені на отримання прямо або побічно фінансової або іншої матеріальної вигоди. Однак в даний час насильницькі злочини, раніше традиційно здійснюються тільки шляхом безпосереднього впливу на потерпілого, тепер, з розвитком науки і техніки, можуть бути здійснені дистанційно, тобто на відстані.

Застосування інформаційно-телекомунікаційних мереж, в тому числі мережі Інтернет, стало способом скоєння цілого ряду злочинів проти особистості. Дистанційний спосіб вчинення насильницьких злочинів виявляється все більше затребуваним, оскільки він:

а) психологічно більш комфортний (натиснути на кнопку комп'ютера простіше, ніж наносити удари ножом, зіштовхнути з обриву тощо);

б) ефективний - мінімум витрат призводить до максимального результату: однією дією може бути завдано шкоди відразу необмеженому колу осіб, як, наприклад, схилення до самогубства декількох осіб;

в) оптимальний, так як грамотне використання високих технологій зводить до мінімуму ймовірність притягнення винного до кримінальної відповідальності.

Факт впровадження ІТ-технологій у сферу кримінального насильства свідчить про те, що насильницька злочинність стає якісно іншою: більш складною за виконанням, технічно оснащеною і більш інтелектуальною. Спостерігається тенденція зниження проявів грубої фізичної сили і поширення більш «тонкого» – інформаційного – впливу на потерпілого. Фізичне насильство починає поступатися місцем психічному.

Наприклад, у КК РФ в окремих складах злочину як кваліфікуюча ознака виділений спосіб вчинення злочину – шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних мереж, включаючи мережу Інтернет: 1) доведення до самогубства, вчинене в інформаційно-телекомунікаційних мережах, включаючи мережу Інтернет

(п. «д» ч. 2 ст. 110 КК РФ); 2) схилення до вчинення самогубства і сприяння в здійсненні самогубства, вчинені в інформаційно-телекомунікаційних мережах, включаючи мережу Інтернет (п. «д» ч. 3 ст. 110.1 КК РФ); 3) організація діяльності, спрямованої на спонування до суїцидальної поведінки, поєднане з використанням інформаційно-телекомунікаційних мереж, включаючи мережу Інтернет (ч. 2 ст. 110.2 КК РФ); 4) втягнення неповнолітнього у вчинення дій, які становлять небезпеку для життя неповнолітнього, вчинене аналогічним способом (п. «в» ч. 2 ст. 151.2 КК РФ) тощо.

В Україні також зустрічається новий спосіб вчинення насильницьких злочинів, наприклад, доведення до самогубства, використовуючи мережу Інтернет. І хоч у КК України і немає вказівки на дану кваліфікуючу ознаку, але редакція ст. 120 КК України не передбачає як обов'язкову кваліфікуючу ознаку об'єктивної сторони спосіб вчинення злочину, тому схилення до самогубства може бути вчинено і з використанням мережі Інтернет.

Таким чином, проблема насильства невичерпна. Оскільки природа людини, яка полягає у вічній боротьбі «добра зі злом», незмінна, незмінна і наявність предмета кримінологічного дослідження – відповідної злочинної поведінки. Атрофуються його колишні форми, відбувається оновлення, видозміна, і, здавалося б, уже вирішені онтологічні питання знову актуалізуються.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник / В.В. Голіна, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська, О.В. Лисодед та ін.; за ред. В.В. Голіни і Б.М. Головкіна. Х.: Право, 2014. 513 с.

2. Головкін Б. М. Види злочинності // *Журнал Східноєвропейського права*. 2015. № 18. С. 14-21. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2015/08/golovkin_18.pdf

Науковий керівник: к.ю.н., доцент О. В. Ткачова